

บทที่ 1

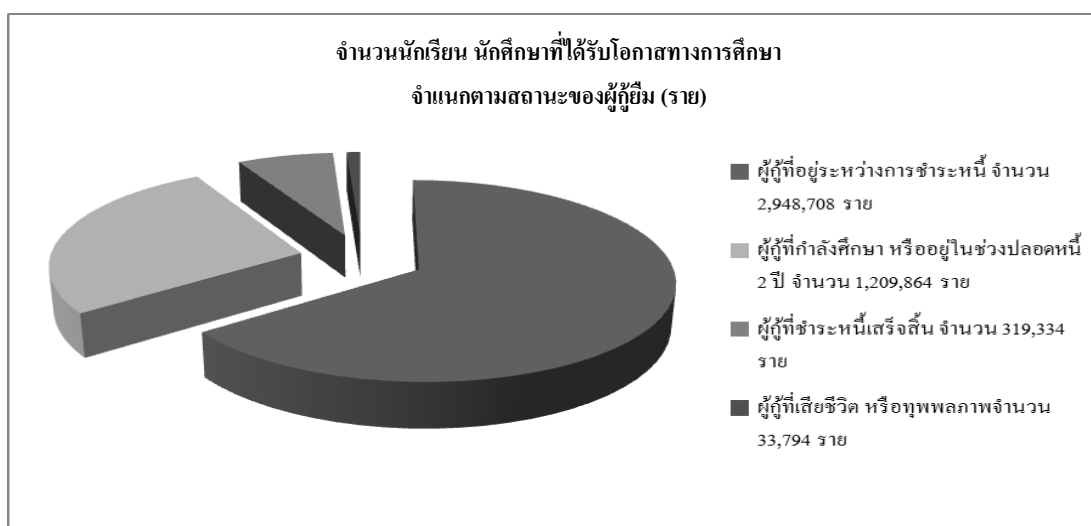
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง กองทุนฯ นับเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีภารกิจตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน ให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษาอันเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และช่วยสนับสนุนการพัฒนาาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน โดยเงินที่นำมาให้กู้ยืมทั้งหมดมาจากงบประมาณแผ่นดินซึ่งเป็นเงินภาษีอากรของคนไทยทั่วประเทศ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าการให้เงินกู้ยืมเพื่อสนับสนุนทางการศึกษาจะเป็นการให้โอกาสกับผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ก็จริง แต่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กลับประสบกับปัญหาการค้างชำระหนี้ กยศ. เป็นเงินจำนวนมากซึ่งตัวเลขผู้กู้ กยศ. ในปีการศึกษา 2559 ที่ได้รับสิทธิกู้ยืมและอยู่ระหว่างการโอนเงินทั้งผู้กู้รายเก่าและรายใหม่ ข้อมูลล่าสุดมีจำนวน 458,389 ราย แบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 70,301 ราย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 52,159 ราย ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 55,800 ราย วงเงินประมาณ 18,605 ล้านบาท โดยขณะนี้กระบวนการกู้ยืมยังไม่ถือว่าสิ้นสุดและยังมีผู้กู้บางส่วนอยู่

ระหว่างการพิจารณาปล่อยกู้ สำหรับความคืบหน้าในเรื่องการดำเนินคดีกับผู้กู้ที่ผิดนัดชำระเงินกู้ กยศ. นั้น ภาพรวมผู้กู้ที่ค้างชำระสะสมตั้งแต่ปี 2547 และถูกฟ้องร้องแล้วกว่า 900,000 ราย มูลหนี้รวมประมาณ 90,000 ล้านบาท เฉพาะปี 2559 กยศ. ได้ดำเนินการฟ้องร้องไปแล้ว 170,000 ราย กองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) 85,000 ราย อยู่ระหว่างถูกบังคับคดีและส่งเรื่องให้ทนายความดำเนินการสืบทรัพย์เพื่อยึดทรัพย์แล้วประมาณ 50,000 ราย มูลหนี้รวมกว่า 4,000 ล้านบาท ซึ่ง น.ส. ทิตติมา วิชัยรัตน์ ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กล่าวว่า ตัวเลขการชำระหนี้ ปี พ.ศ. 2559 มียอดล่าสุดอยู่ที่ 20,000 ล้านบาท ซึ่งถือว่าเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ คาดว่าเป็นเพราะมาตรการที่ กยศ. ออกมากระตุ้นจูงใจให้ผู้กู้ที่ค้างชำระมาชำระหนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยการทำความร่วมมือกับองค์กรนายจ้าง สถานประกอบการ ในการหักเงินเดือนผู้กู้เพื่อชำระหนี้ การลดเบี้ยปรับสำหรับผู้ที่มาปิดบัญชี เป็นต้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง

ภาพที่ 1.1 จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามสถานะของผู้กู้ยืม (ราย)¹

จากรายผลการดำเนินงานตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึงปีการศึกษา 2557 มีจำนวนผู้กู้ทั้งสิ้น 4,511,700 ราย เป็นผู้กู้กำลังศึกษา หรือ อยู่ในช่วงปลอดหนี้ 2 ปี จำนวน 1,209,864 ราย ผู้กู้ชำระหนี้เสร็จสิ้น จำนวน 319,334 ราย ผู้กู้เสียชีวิต หรือ ทุพพลภาพจำนวน 33,794 ราย และผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 2,948,708 ราย วงเงินที่ปล่อยไปแล้วรวมทั้งสิ้น 483,409.0025 ล้านบาท ผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 2,948,708 ราย หรือมีสัดส่วนร้อยละ 65.35 ของผู้กู้ทั้งหมด

¹ สำนักงบประมาณของรัฐบาล. (2559). *รายงานวิชาการเรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)*. กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. หน้า 1.

เป็นผู้กู้ที่ค้างชำระ จำนวน 1,925,611 ราย คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 65.3ของผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระ ซึ่งมีเงินต้นที่ครบกำหนดชำระที่ค้างชำระ รวมทั้งสิ้น 48,632.67 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 55.93 ของเงินต้นที่ครบกำหนดชำระทั้งหมด

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การให้เงินกู้ยืม กยศ. ประสบกับปัญหาการค้างชำระหนี้ เป็นผลมาจากปัญหาการบังคับใช้กฎหมายหนี้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่กระตุ้นให้ผู้กู้ที่ค้างชำระนำเงินมาชำระหนี้ ทั้งกฎหมายยังขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ส่งผลให้มีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมาก ซึ่งรัฐไม่มีมาตรการในการยุติหรือยกเลิกสัญญาเพื่อป้องกันการชำระหนี้² ซึ่งจากสถิติแล้วบุคคลที่ค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้กู้ยืมที่ไม่ชำระหนี้ส่งผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ขาดเงินทุนสนับสนุน เพราะยอดการกู้ยืมในแต่ละปีมีการขอกู้ยืมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทุกๆ ปี ซึ่งเป็นยอดที่สวนทางกับการชำระหนี้เงินยืมกู้ยืม กยศ. ที่มียอดค้างชำระเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี เช่นกัน นอกจากนี้แล้ว คนที่จบการศึกษาในระดับสูง ทำงานในหน่วยงานของรัฐและมีหน้าที่มั่นคง แต่กลับไม่ยอมชำระหนี้ปล่อยให้หนี้ค้างชำระ จนเป็นคำพูดที่ติดปากเรื่องหนี้ กยศ. ว่า “ไม่หนี้ แต่ไม่จ่าย” การค้างชำระหนี้ กยศ. เป็นปัญหาอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งรัฐได้หามาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาการค้างชำระหนี้ของผู้กู้ยืม กยศ. เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในอัตราที่ต่ำกว่าปกติรวมไปถึงใครที่ปิดบัญชียอดหนี้ได้เร็วก็จะมีส่วนลดพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมาตรการป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ผิดนัดด้วยการออกข้อตกลง โดยถ้าถึงกำหนดการชำระแต่ยังค้างชำระเป็นเวลานานทางกองทุนจะคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้น ถ้าเป็นประเภทที่ไม่มีวีแวว่าจะจ่ายจริงๆ ทางกองทุนจำเป็นต้องใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด โดยขอหมายศาลเพื่อเรียกตัวมาดำเนินคดี หรือยึดทรัพย์สินตามจำนวนหนี้ที่ค้างค้างอยู่

จากปัญหาการค้างชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ที่ค่อนข้างสูง ส่งผลกระทบถึงค่าเสียโอกาสของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากรัฐบาลต้องแบกรับภาระงบประมาณในวงเงินที่สูงในแต่ละปี เพื่อสนับสนุนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้สามารถบริหารงานและให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมอย่างเพียงพอและทั่วถึง ตามแนวนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้บุคลากรของชาติได้มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดตั้งกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางสังคม จึงมิได้มีการระบุว่า กองทุนเงินให้ยืม

²กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2560). *ความเป็นมากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.studentloan.or.th/index.php/aboutus>. [2560, 17 มีนาคม].

³บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน). (2560). *หนี้ กยศ. ปัญหาการเงินแห่งชาติที่แก้ไม่ตก*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.posttoday.com/economy/finance/429301>. [2560, 17 มีนาคม].

เพื่อการศึกษา จะต้องหมุนเวียนหรือดำรงสถานะทางการเงินได้ด้วยตนเองหรือไม่ ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ของกองทุน กยศ. เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากมีลักษณะผ่อนปรนมาก (อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพียงร้อยละ 1 ต่อปี) การไม่กำหนดรายได้ของผู้ค้ำประกัน อีกทั้งระบบการติดตามและบังคับการชำระหนี้ทั้งกรณีผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันไม่เข้มงวด ทำให้รายได้จากการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เพียงพอสำหรับการบริหารและจัดการกองทุนกยศ. ทำให้เงินให้กู้ยืมมีลักษณะคล้ายเงินอุดหนุนหรือให้เปล่ามากกว่า จึงมีแนวโน้มสูงที่รัฐจำเป็นต้องรับภาระในการสนับสนุนงบประมาณให้กองทุนฯ ต่อไปเรื่อยๆ⁴

ทั้งนี้ จากการศึกษา ผู้เขียนพบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในประเด็นสำคัญ 2 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

- 1) ปัญหากรณีผู้กู้บอกเลิกสัญญาผู้ยืมก่อนกำหนด
- 2) ปัญหากรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) บอกเลิกสัญญา

ดังนั้น จึงควรมีแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาค่าชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กู้ที่ค้างชำระนำเงินมาชำระหนี้และเห็นความสำคัญของหนี้ กยศ. เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีเงินทุนสนับสนุนให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาได้กู้ยืมอย่างเพียงพอและทั่วถึง

ด้วยเหตุนี้ จากที่กล่าวมาข้างต้นในการศึกษา ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 จึงมุ่งเน้นศึกษาความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน หลักการและทฤษฎีทางกฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กติกาสากลตลอดจนกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาค่าชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อที่รัฐบาลจะได้จัดสรรให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมอย่างเพียงพอและทั่วถึง ตามแนวนโยบายของรัฐบาลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จุดมุ่งหมาย คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

⁴ สำนักงบประมาณของรัฐสภา. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 3-6.

2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ หลักเกณฑ์ของระยะเวลาการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4. เพื่อได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ระยะเวลาการชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งโดยกองทุนเป็นผู้บอกเลิก และผู้กู้ยืมเป็นผู้บอกเลิก มีความไม่เป็นธรรม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักพื้นฐานของการบริการสาธารณะว่าด้วยหลักความเสมอภาค เป็นผลให้ผู้กู้ยืมจำนวนหนึ่งไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค ซึ่งหากมีมาตรการทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารรถนำไปสู่การกระตุ้นให้ผู้กู้ที่ค้างชำระนำเงินมาชำระหนี้ เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีเงินทุนสนับสนุนให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาได้ กู้ยืมอย่างเพียงพอและทั่วถึง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 อีกทั้งยังศึกษาหลักเกณฑ์ของการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมารวบรวม เปรียบเทียบ วิเคราะห์ หาข้อสรุปให้เป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยข้อมูลที่ใช้เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร โดยการศึกษาจากหนังสือ รายงาน วารสาร วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เอกสารข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่มีอยู่รวมทั้งสืบค้นจาก

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) และเอกสารต่าง ๆ ที่มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ในประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และให้ข้อเสนอแนะหรือมาตรการทางกฎหมายหรือนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ หลักเกณฑ์ของการชำระหนี้เงินกู้ยืม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา
4. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ผู้กู้ยืมเงิน หมายถึง นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากกองทุน

เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง เงินที่กองทุนจัดสรรให้ผู้กู้ยืมเงิน เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพ

นักเรียนหรือนักศึกษา หมายถึง ผู้ซึ่งศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการตอบรับให้เข้าศึกษาในสถานศึกษาด้วย

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นของรัฐ โรงเรียนของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ค่าเล่าเรียน หมายถึง เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษา

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีใช้ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษา เรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษาตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ค่าครองชีพ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษา